

PRAWO KONSTYTUCYJNE
STUDIA STACJONARNE PRAWA
PYTANIA I KAZUSY EGZAMINACYJNE
ROK AKADEMICKI 2023/2024

Egzamin z prawa konstytucyjnego polega na udzieleniu odpowiedzi na **trzy (3) pytania opisowe** zamieszczone na **liście zagadnień egzaminacyjnych** oraz rozwiązaniu (1.) **jednego kazusu** opartego na Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku. Za każde z pytań opisowych można uzyskać maksymalnie 10 (dziesięć) punktów, zaś za kazus 20 (dwadzieścia) punktów. Egzamin pisemny (w I. i II. terminie) trwa 90 minut. Egzamin przedterminowy obejmuje ten sam zakres, lecz na trzy pytania opisowe i zagadnienie problemowe (kazus) odpowiada się ustnie, chyba że egzaminator zarządzi formę pisemną. W trakcie egzaminu nie wolno posiadać ani posługiwać się tekstem aktu prawnego. Nie wolno korzystać ze środków komunikowania się na odległość.

*

Lista zagadnień egzaminacyjnych

1. Pojęcie konstytucji w nauce prawa konstytucyjnego (kryteria typologii, przykłady)
2. Miejsce prawa konstytucyjnego w systemie prawa i jego promieniowanie na inne gałęzie prawa na przykładzie Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. [dalej jako: "Konstytucja RP"].
3. Pojęcie konstytucjonalizmu w państwach demokratycznych i funkcje konstytucji w państwach niedemokratycznych
4. Uchwalanie a zmiana Konstytucji RP
5. Determinanty zmiany konstytucji (częściowej, całkowitej)
6. Odrębności postępowania z projektem ustawy i ustawą o zmianie Konstytucji RP
7. Dopuszczalność kontroli konstytucyjności ustawy o zmianie Konstytucji RP
8. Gwarancje ustrojowe stabilności Konstytucji RP a normy niezmiennie i relatywnie niezmiennie
9. Wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na treść konstytucji ze szczególnym uwzględnieniem Konstytucji RP
10. Cechy szczególne konstytucji na przykładzie Konstytucji RP
11. Metody interpretacji Konstytucji RP w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
12. Charakter wstępów do konstytucji na przykładzie Konstytucji RP i wybranych państw UE
13. Normy konstytucji w teorii prawa oraz polskiej praktyce konstytucyjnej
14. Pojęcie zasad ustroju politycznego i gospodarczego w Konstytucji RP
15. Państwo polskie jako dobro wspólne
16. Zasada demokratycznego państwa prawnego w Konstytucji RP (geneza, aspekt materialny i formalny)
17. Konstytucyjna zasada praworządności a kwestia dopuszczalności domniemywania kompetencji przez organ państwa
18. Model ustawowej regulacji zagadnień intertemporalnych (retroaktywność a retrospektywność prawa)
19. Zasada zwierzchnictwa narodu
20. Zasada podziału i równowagi władz w teorii i praktyce konstytucyjnej III RP

21. Zasada republikańskiej formy państwa
22. Koncepcja społeczeństwa obywatelskiego w Konstytucji RP
23. Geneza sądowej kontroli konstytucyjności prawa. Model amerykański i europejski
24. Pojęcie bezpośredniego stosowania konstytucji w polskim prawie konstytucyjnym
25. Wykładnia ustaw w zgodzie z konstytucją i jej granice
26. Prawo międzynarodowe w świetle Konstytucji RP (pojęcie, źródła, warunki obowiązywania)
27. Elementy monistycznej oraz dualistycznej teorii relacji norm prawa krajowego i międzynarodowego w Konstytucji RP
28. Rodzaje umów międzynarodowych w Konstytucji RP i ustawie o umowach międzynarodowych
29. Źródła prawa Unii Europejskiej. Obowiązywanie, wykładnia i metodyka rozstrzygania kolizji norm w świetle Konstytucji RP
30. Koncepcja "multicentryczności" systemu prawa w polskiej doktrynie i praktyce konstytucyjnej
31. Konstytucyjne i ustawowe zasady promulgacji źródeł prawa powszechnie obowiązującego
32. Pojęcie zamkniętego i otwartego systemu źródeł prawa w Konstytucji RP
33. Kontrowersyjne źródła prawa na tle paradygmatu dualnego charakteru źródeł prawa w Konstytucji RP
34. Pojęcie i cechy ustawy w Polsce
35. Cechy szczególne ustawy budżetowej w Polsce
36. Pojęcie naruszenia konstytucyjnego trybu stanowienia ustaw w poglądach Trybunału Konstytucyjnego
37. Ocena skutków regulacji (OSR) jako obligatoryjny elementem uzasadnienia rządowego projektu ustawy
38. Pojęcie, rodzaje i cechy rozporządzenia wykonawczego w Konstytucji RP. Konstytucyjne zasady konstrukcyjne upoważnienia do wydania rozporządzenia
39. Rozporządzenie z mocą ustawy w Konstytucji RP
40. Klasyfikacja wolności i praw jednostki w Konstytucji RP
41. „Test proporcjonalności” w Konstytucji RP
42. Wymóg legalności ingerencji w prawa podmiotowe jednostki w Konstytucji RP
43. Pojęcie publicznych praw podmiotowych w świetle Konstytucji RP
44. Obywatelstwo polskie jako przesłanka realizacji konstytucyjnych praw i wolności
45. Pojęcie i formy horyzontalnego działania praw i wolności konstytucyjnych ze szczególnym uwzględnieniem Konstytucji RP
46. „Test równości” w Konstytucji RP
47. Koncepcja obowiązków pozytywnych państwa a ochrona wolności i praw jednostki
48. Prawa i wolności osobiste
49. Elementy treści prawa do sądu i ich gwarancje konstytucyjne
50. Prawa i wolności polityczne
51. Pojęcie autonomii informacyjnej jednostki
52. Prawo lub wolność ekonomiczna, socjalna i kulturalna jako podstawa skargi konstytucyjnej
53. Własność i jej ochrona w Konstytucji RP
54. Obowiązki w Konstytucji RP
55. System środków ochrony wolności i praw jednostki w Konstytucji RP
56. Modele skargi konstytucyjnej ze szczególnym uwzględnieniem zakresu przedmiotowego skargi konstytucyjnej w Konstytucji RP
57. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego o pominięciu prawodawczym i jego skutki

58. Kwestia reanimacyjnego skutku negatoryjnego wyroku TK stwierdzającego niekonstytucyjność przepisów nowelizujących lub uchylających
59. Przywilej korzyści skarżącego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
60. Zdolność skargowa w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego
61. Przesłanki procesowe dopuszczalności skargi konstytucyjnej w Polsce
62. Przesłanki wydania przez Trybunał Konstytucyjny postanowienia o odmowie nadania skardze dalszego biegu lub postanowienia o umorzeniu postępowania
63. Skutki wyroku TK wydanego w trybie skargi konstytucyjnej
64. Skarga konstytucyjna a skarga do ETPCz (podobieństwa, różnice, zależność)
65. Prawo wystąpienia do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka
66. Pozakonstytucyjne środki, organy oraz mechanizmy ochrony praw i wolności jednostki w Polsce
67. Referendum w prawie polskim
68. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza w Polsce
69. Konstytucyjny organ państwa a centralny organ państwowy w rozumieniu art. 188 punkt 3 Konstytucji RP
70. Systemy rządów (pojęcie i podstawowa typologia współczesnego prawa konstytucyjnego)
71. System rządów i jego konkretyzacja w Konstytucji RP
72. Pojęcie oraz warunki *sine qua non* demokracji
73. Elementy demokracji parlamentarnej w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.
74. Zasada rzetelności i sprawności funkcjonowania państwa
75. Autonomia formalna i materialna parlamentu na przykładzie Sejmu i Senatu
76. Specyfika funkcjonowania Sejmowej Komisji do spraw Służb Specjalnych
77. Funkcja europejska Sejmu i Senatu
78. Kadencja parlamentu w Konstytucji RP (pojęcie i zasady obliczania biegu)
79. Etapy postępowania ustawodawczego w przepisach konstytucyjnych i regulaminowych
80. Pojęcie "szerokości" i "głębokości" poprawek do projektu ustawy lub ustawy w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego
81. Procedura wyrażania zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej, w drodze której Rzeczpospolita Polska przekazuje organizacji międzynarodowej (lub organowi międzynarodowemu) kompetencje organów władzy w niektórych sprawach
82. Zasada dyskontynuacji prac polskiego parlamentu oraz wyjątki od niej
83. Prawo parlamentarzysty do "kontroli" oraz interwencji. Treść, granice i uzasadnienie konstytucyjne
84. Immunitet parlamentarny w Polsce
85. Organy kolegialne Sejmu i Senatu
86. Pozycja Marszałka Sejmu w strukturze organów Sejmu
87. Specyfika śledczej komisji sejmowej oraz jej uprawnienia
88. Ustrojowa pozycja Zgromadzenia Narodowego w Konstytucji RP
89. Zasady prawa wyborczego
90. Ustalenie wyników głosowania i wyborów w RP
91. Ważność wyborów ogólnokrajowych i lokalnych
92. Wpływ progów wyborczych na równość materialną wyborów
93. Funkcje głowy państwa w RP w świetle art. 126 Konstytucji RP
94. Kompetencje Prezydenta RP
95. Wniosek Prezydenta RP o ponowne rozpatrzenie ustawy przez Sejm (przesłanki, tryb, skutki rozpatrzenia)
96. Procedura powoływania Rady Ministrów
97. Kompetencje Rady Ministrów

- 98. Odpowiedzialność polityczna członków Rady Ministrów
- 99. Uprawnienia kontrolne Sejmu wobec Rady Ministrów i jej członków
- 100. Dopuszczalność kontroli konstytucyjności aktów prawa miejscowego oraz rozporządzeń w sprawie ustalenia lub zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego przez Trybunał Konstytucyjny
- 101. Zasada samodzielności samorządu terytorialnego w Konstytucji RP
- 102. Nadzór nad samorządem terytorialnym
- 103. Pojęcie władzy sądowniczej i wymiaru sprawiedliwości
- 104. Ustrój sądów w RP
- 105. Sąd Najwyższy a Naczelny Sąd Administracyjny
- 106. Konstytucyjne zasady wymiaru sprawiedliwości
- 107. Krajowa Rada Sądownictwa (konstytucyjna funkcja, skład i gwarancje niezależności)
- 108. Test bezstronności sądu i niezawisłości sędziego
- 109. Prokuratura i jej ustrój
- 110. Zawody zaufania publicznego i ich konstytucyjne gwarancje
- 111. Pojęcie partii politycznej i systemu partyjnego
- 112. Tryb wyboru sędziów Trybunału Konstytucyjnego
- 113. Gwarancje niezawisłości sędziów Trybunału Konstytucyjnego
- 114. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów Trybunału Konstytucyjnego
- 115. Zakres kontroli konstytucyjności i legalności aktów normatywnych w świetle Konstytucji RP
- 116. Kontrola konstytucyjności prawa pochodnego UE w Polsce
- 117. Uchwała Sejmu jako przedmiot kontroli Trybunału Konstytucyjnego
- 118. Pytania prawne sądów do Trybunału Konstytucyjnego
- 119. Charakter i skutki orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego
- 120. Wyroki interpretacyjne, zakresowe i aplikacyjne Trybunału Konstytucyjnego
- 121. Wznowienie postępowania w następstwie wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny
- 122. Wykonywanie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w Polsce – zakres podmiotowy i przedmiotowy
- 123. Zasada kolegialności działania NIK
- 124. Rzecznik Praw Dziecka i jego kompetencje
- 125. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji - skład i kompetencje
- 126. Stany nadzwyczajne w RP
- 127. Specyfika systemowych relacji między organami NBP i ich ramy prawne

**

Kazusy

[UWAGA! To tylko przykłady! Tegoroczny kazus zostanie ujawniony dopiero egzaminie]

1. W dniu 15 stycznia 2012 roku do Marszałka Sejmu wpłynął projekt ustawy podpisany przez 69 posłów. Po zakończeniu drugiego czytania swoje poparcie pod projektem wycofało 56 posłów. Czy projekt taki będzie przedmiotem dalszych prac w Sejmie?

2. Jan Kowalski w dniu 23 października 2008 roku wystąpił z kasacją do Sądu Najwyższego, kwestionując zasadność orzeczenia wydanego przez sąd apelacyjny. W dniu 25 października

2008 roku wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, w której zarzucił normie prawnej, na podstawie której sąd okręgowy i apelacyjny wydały orzeczenia, że jest sprzeczna z art. 45 ust. 1 i 77 ust. 2 Konstytucji RP. Uzasadniając swoją skargę powołał się również na postanowienia Europejskiej Konwencji o Ochronie praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Jak zachowa się Trybunał Konstytucyjny w sytuacji, w której w jednym czasie złożone zostały kasacja i skarga konstytucyjna?

3. Grupa 115 posłów wystąpiła do Marszałka Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Podstawą takiego wystąpiła były wielokrotne i powtarzające się naruszania przez PUODO przepisów Konstytucji RP i szeregu ustaw. Jakie działanie podejmie w następstwie złożonego wniosku Marszałek Sejmu?

4. Jan Kowalski występując do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną zakwestionował konstytucyjność szeregu przepisów ustawowych. Za podstawę skargi wskazał przepis art. 45 ust. 1; 47; 64 ust. 2; 61 ust. 2 i 76 Konstytucji RP. Który z powołanych przepisów nie kształtuje prawa podmiotowego umożliwiającego merytoryczną ocenę konstytucyjności regulacji ustawowej przez Trybunał Konstytucyjny?

5. W dniu 20 czerwca 2008 roku na terytorium RP został wprowadzony - na podstawie postanowienia prezydenta RP - stan wojenny. W jego następstwie zawieszono realizację wszystkich konstytucyjnych wolności i praw jednostki. Stan wojenny trwał do 30 marca 2009 roku. W okresie tym prezydent RP, na wniosek prezesa RM wydał 10 rozporządzeń z mocą ustawy. Rozporządzenia 5 te nie były ogłoszone w Dzienniku Ustaw, jedynie podano je do publicznej wiadomości. Prezydent w czasie trwania stanu wojennego zawiesił działalność sądów i trybunałów, wprowadzając na całym terytorium RP sądy doraźne. Bezpośrednio po zakończeniu stanu wojennego, gdy sytuacja zewnętrzna i wewnętrzna uległa poprawie prezydent RP wydał zarządzenie w sprawie przeprowadzenia wyborów parlamentarnych (kadencja upłynęła w grudniu 2008 roku). Dopiero po tych wyborach, na trzecim posiedzeniu Sejmu poddano pod dyskusję dalsze obowiązywanie rozporządzeń z mocą ustawy wydanych przez prezydenta RP. Jakie działania prezydenta RP nie znajdują umocowania w obowiązujących regulacjach konstytucyjnych i ustawowych, które z nich i w jakim zakresie naruszają? Jakie konsekwencje może ponieść prezydent RP? Czy możliwe jest zaskarżenie postanowień rozporządzenia z mocą ustawy w drodze skargi konstytucyjnej do Trybunału Konstytucyjnego?

6. Jan Niczyj prowadził działalność gospodarczą jako osoba fizyczna. Pewnego dnia postanowił, że zostanie senatorem. Po zebraniu wymaganej liczny podpisów zarejestrował swoją kandydaturę w sądzie okręgowym, a następnie rozpoczął intensywną kampanię wyborczą. Ostatecznie, co zdziwiło jego konkurentów, udało mu się zdobyć mandat senatorski. Po złożeniu ślubowania wstąpił we wszystkie uprawnienia związane z piastowaniem urzędu senatora. Jednocześnie przez cały czas wykonywał działalność gospodarczą. Po upływie 2 miesięcy od zaprzysiężenia nabył od gminy nieruchomość (działkę przemysłową) w celu rozbudowy swojego przedsiębiorstwa. Gdy dowiedział się o tym Prezydent RP szybko wystąpił do Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie senatora do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu. Z takim samym wnioskiem wystąpiła grupa 90 senatorów. Senator Jan Niczyj stwierdził, że brak jest jakichkolwiek podstaw, aby pociągnąć go do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu, a ponadto ani Prezydent RP, ani grupa senatorów nie ma prawa wystąpić z takim wnioskiem. Oceń kto ma rację i jak (a także czym) się skończy tak zainicjowane postępowanie.

7. Grupa posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej wraz z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym oraz postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie zarządzenia referendum ogólnokrajowego, wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem, o niezwłoczne rozpoznanie sprawy w celu zabezpieczenia roszczenia w trybie art. 730 w związku z art. 732 par. 2 oraz art. 755 Kodeksu Postępowania Cywilnego. W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że odwołanie się do przepisów procedury cywilnej będzie służyć zabezpieczeniu ewentualnych roszczeń powstałych w związku z naruszeniem postanowień Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. Powołali się również na treść art. 77 ust. 1 Konstytucji jako - według nich - oczywistą podstawę dla podjęcia przez TK czynności na podstawie przedmiotowych przepisów k.p.c. Jak w takiej sytuacji powinien zachować się Trybunał Konstytucyjny?

8. Po pierwszej turze wyborów prezydenckich (w dniu 20 czerwca 2010 roku) Jan Kowalski w dniu 22 czerwca wystąpił (listem poleconym) do Komisarza Wyborczego z wnioskiem o stwierdzenie naruszenia prawa wyborczego w jego obwodzie i unieważnienie wyborów. Naruszenie to polegać miało na oddawaniu głosu na karcie innej niż urzędowa. Jan Kowalski przedstawił na dowód okazałą liczbę zdjęć wykonanych telefonem komórkowym, jak również wskazał szereg świadków, którzy zgodzili się potwierdzić taki stan rzeczy. Czy jego wystąpienie doprowadzi do unieważnienia wyborów?

9. Pewien bardzo ambitny minister postanowił zmienić istniejący stan prawny. W tym celu przygotował projekt ustawy nowelizującej postanowienia Kodeksu Karnego, która została wniesiona do Sejmu po podpisaniu przez 65 posłów. Ustawa została uchwalona bardzo szybko. Trzy czytania odbyły się w ciągu jednego dnia. Ostatecznie uchwalono ustawę nowelizującą Kodeks Karny, co doprowadziło do zaostrzenia sankcji przewidzianej w art. 148 § 2 KK. Uchwalona w Sejmie ustawa została skierowana do Senatu, który po 24 dniach podjął uchwałę, w której wniesiono trzy poprawki. Wszystkie zaproponowane poprawki zostały przez Sejm odrzucone bezwzględną większością głosów. Prezydent podpisał ustawę w terminie 20 dni od dnia jej otrzymania. Ustawa nowelizująca została zaskarżona do Trybunału Konstytucyjnego. Jako podstawę zaskarżenia wskazano szereg uchybień formalnych. Jakże to mogły być uchybienia? Jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekłby o niekonstytucyjności ustawy nowelizującej, to jaki byłby tego skutek, tzn. czy obowiązuje wcześniejsza sankcja określona w art. 148 § 2, czy też brak jest jakiegokolwiek sankcji za czyn określony w tym przepisie. Czy też możliwe jest inne rozwiązanie? Wskaż zgodne z Konstytucją wyjście z tej trudnej sytuacji.

10. Do Sejmu wpłynął projekt ustawy wniesiony przez Radę Ministrów. Ustawa ma regulować kwestie dotyczące zatrudniania obywateli Unii Europejskiej na terytorium RP i jest następstwem przyjęcia odpowiedniej dyrektywy unijnej. Okazało się, że jej postanowienia obejmują szeroki zakres normatywny, w tym także dotyczą nowelizacji Kodeksu Pracy. Mimo braku stosownej informacji, na etapie praw w Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich, do której Marszałek skierował projekt ustalono, że Komisja Europejska wyznaczyła krótki termin implementacji - w tym przypadku 5 miesięcy od dnia przyjęcia dyrektywy. W dniu wniesienia projektu minęły już 3 miesiące. Z tego też powodu obok innych konsekwencji, które postanowiono wyciągnąć wobec ministra i całej Rady Ministrów, Marszałek Sejmu zarządził wprowadzenie trybu pilnego, co miało zapewnić uchwalenie ustawy w tak krótkim terminie. Jednocześnie w specjalnej uchwale zobowiązano prezydenta RP do szybkiego podpisania ustawy, tj. do podpisania tego aktu w terminie 3 dni. Mimo takich działań pojawiły się problemy. Po pierwsze, Senat do uchwały przyjętej przez Sejm

wprowadził poprawki. Sejm w specjalnej uchwale uznał, iż Senat nie miał prawa wprowadzać poprawek i przesłał ją do podpisu przez prezydenta RP. Po drugie, prezydent RP postanowił skorzystać z prawa weta. W tej sytuacji grupa 60 posłów zwróciła się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o rozpatrzenie sporu kompetencyjnego. Miałby on polegać na zobowiązaniu prezydenta RP do podpisu ustawy implementującej prawo unijne. Wskaż naruszenia przepisów obowiązującego prawa (wady procesu ustawodawczego), możliwe konsekwencje, które mogłyby się stać następstwem opóźnienia działania Rady Ministrów w zakresie przygotowania projektów ustaw implementujących prawo unijne, a także oceń charakter i legalność działania poszczególnych organów władzy publicznej.

11. Grupa 120 posłów postanowiła skierować do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie konstytucyjności rozporządzenia Rady (WE) nr 48/2007 z dnia 22 grudnia 2007 r. Wnioskodawcy zarzucili temu rozporządzeniu naruszenie art. 45 ust. 1 i 64 ust. 1 Konstytucji RP. Czy Trybunał Konstytucyjny jest władny do rozpatrzenia takiego wniosku?

12. Radni Gminy Szczęście przyjęli statut, w którym określone zostały różnego rodzaju postanowienia. Część z nich dotyczyła funkcjonowania gminy, część natomiast miała na celu polepszenie sytuacji finansowej tej jednostki samorządu terytorialnego. W tym zakresie radni przyjęli rozwiązania, zgodnie z którymi Rada może podejmować uchwały określające obowiązek podatkowy 7 mieszkańców w zakresie podatków: od posiadania innych zwierząt domowych niż psy; od posiadania rowerów. Czy działanie takie jest zgodne z Konstytucją?

13. Do Marszałka Sejmu wpłynął projekt uchwały podpisany przez 88 posłów w sprawie "zarządzenia przez Sejm referendum ogólnokrajowego dotyczącego skrócenia kadencji parlamentu". Poza tym stwierdzeniem w treści wniosku znalazły się wyłącznie podpisy posłów. Czy wniosek taki może zostać pozytywnie rozpatrzony?

14. W związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa przez posła X Prokurator Generalny wystąpił do Marszałka Sejmu o wyrażenie przez Sejm zgody na pociągnięcie posła X do odpowiedzialności karnej w zakresie wnioskowanym. W następstwie tego wniosku sam poseł X pisemnie wyraził zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Po upływie miesiąca jeszcze przed zaznajomieniem go z aktami śledztwa poseł pisemnie cofnął swoją decyzję o dobrowolnym zrzeczeniu się immunitetu poselskiego. Czy wycofanie przez posła oświadczenia posła o wyrażeniu zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej jest skuteczne?

15. W trakcie wyborów wicemarszałków Sejmu padła propozycja, aby głosowanie takie odbyło się nie na każdego z kandydatów z osobna, ale łącznie na listę kandydatów. Głosowanie takie polegać miało na oddaniu głosu na całą listę, obejmującą wszystkie nazwiska kandydatów w liczbie ustalonej przez Sejm. Czy rozwiązanie takie jest dopuszczalne?

16. Czy przewodniczący komisji śledczej posiada kompetencje przewodniczącego składu orzekającego w sprawach, w których komisja śledcza stosuje przepisy Kodeksu postępowania karnego, a w szczególności w kontekście możliwości uchylania pytań nieistotnych lub sugerujących osobie przesłuchiwanej treści odpowiedzi, czy też kompetencja ta przysługuje wyłącznie całej komisji śledczej?

17. W dniu 22 lutego 2010 roku został wniesiony obywatelski projekt ustawy dotyczący realizacji prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Projekt ten trafił do trzech komisji

sejmowych. Po upływie roku zakończyła się kadencja Sejmu. Zgodnie z treścią art. 4 ust. 3 zd. 1 ustawy z 24 czerwca 1999 roku o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, projekt ten stał się przedmiotem prac Sejmu następnej kadencji. Jeżeli przez kolejne 4 lata Sejm nie zakończy prac nad tym projektem, to czy art. 4 ust. 3 zd. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli znowu będzie mógł być zastosowany?

18. Czy Sejm podejmując uchwałę w sprawie udzielenia Rządowi absolutorium za dany rok budżetowy może jednocześnie w jej treści postanowić o wotum nieufności?

19. Jan Kowalski wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, kwestionując zgodność z art. 32 ust. 1 Konstytucji (zasada równości) ustawę o powszechnym ubezpieczeniu społecznym w zakresie, w jakim pomija ona z kręgu uprawnionych do emerytury osoby, które legitymują się wymaganym w ustawie stażem pracy, ale ostatnie 5 lat przepracowały w ramach samozatrudnienia? Czy TK może rozpatrzeć taką skargę konstytucyjną?

20. Anna Kowalska wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego ze skargą konstytucyjną, w której zakwestionowała zgodność rozporządzenia Rady i Parlamentu Europejskiego nr 125/08 z art. 61 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Czy TK uzna swoją właściwość do rozpatrzenia tej skargi?

21. Czy uchwała Sejmu w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego może być przedmiotem kontroli sprawowanej przez Trybunał Konstytucyjny? Proszę określić charakter takiej uchwały i ewentualną podstawę konstytucyjną kognicji TK w tej sprawie.

22. Grupa posłów wniosła projekt ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych. Ustawa została uchwalona w ciągu 2 dni przez Sejm i Senat, a następnie natychmiast podpisana przez prezydenta RP. Grupa 54 posłów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności tej ustawy z Konstytucją RP twierdząc, że narusza ona jej postanowienia. Jako podstawowy argument wskazali brak przeprowadzenia konsultacji społecznych ze związkami zawodowymi. Jakie będzie rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego?

23. Grupa posłów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie konstytucyjności ustawy o radiofonii i telewizji. Przed skierowaniem sprawy do merytorycznego rozpoznania zakończyła się kadencja Sejmu. W związku z tym Trybunał Konstytucyjny wydał postanowienie o umorzeniu postępowania z uwagi na zasadę dyskontynuacji. Czy rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego jest prawidłowe w świetle ustawy o Trybunale Konstytucyjnym?

24. W dniu 12 lipca 2015 roku do Sejmu został wniesiony poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (dotyczący procedury powoływania Prezesa i Wiceprezesa TK). Po upływie 7 dni od dnia wniesienia projekt został skierowany do I-go czytania na posiedzeniu Komisji Ustawodawczej. Po uchwaleniu ustawy została ona skierowana do Trybunału Konstytucyjnego przez grupę posłów (90 posłów) kwestionujących konstytucyjność trybu uchwalenia ustawy i uzasadniających konieczność stwierdzenia niezgodności ustawy z Konstytucją RP w całości. Jakie będzie rozstrzygnięcie TK?

Jak prawidłowo sporządzić rozwiązanie przypadku? W jaki sposób zostanie on oceniony?

Dla każdego przypadku tworzy się jednolity klucz składający się z trzech elementów merytorycznych (1. wskaż podstawę prawną; 2. Odpowiedz precyzyjnie na kluczowe pytanie zadane w przypadku 3. Wyjaśnij, dlaczego powołana przez Ciebie podstawa prawna znajduje zastosowanie do tej sprawy) oraz jednego elementu formalnego (profesjonalny język, komunikatywność pracy). Aby zrozumieć jak powyższe przekłada się na praktykę, przeczytaj poniższy przypadek i sposób jego oceny.

Stan faktyczny: Jan Kowalski (osoba prywatna, nie pełniąca żadnych funkcji publicznych) spowodował wypadek komunikacyjny, w którym osoby trzecie odniosły ciężkie uszkodzenia ciała. Organ prowadzący postępowanie uznał, że popełniono przestępstwo z art. 177 § 2 Kodeksu karnego i niezwłocznie przedstawił Janowi Kowalskiemu zarzuty uznając go podejrzanym w tej sprawie. Wkrótce po tych wydarzeniach, 15 października 2023 r. Jan Kowalski po raz pierwszy w życiu został wybrany do Sejmu i objął mandat poselski. Kilka miesięcy później otrzymał wezwanie do stawienia się na przesłuchanie w charakterze podejrzanego w ww. sprawie. Poseł Jan Kowalski poinformował wzywający organ, że: 1) nie stawia się na przesłuchanie, nazywając wezwanie (cyt.) "bezprawnym, gdyż od 15 października 2023 r. nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej za spowodowany wypadek, a do tej pory nie złożono wniosku o uchylenie immunitetu na podstawie art. 105 ust. 2 Konstytucji RP". 2) wzywa organ prowadzący postępowanie do (cyt.) "natychmiastowego zawieszenia postępowania karnego aż do chwili uzyskania zgody Sejmu na kontynuowanie postępowania wobec mojej osoby".

Twoje zadanie: Oceń stanowisko Posła Jana Kowalskiego odpowiadając na poniższe pytania. Czy w świetle przepisów art. 105 Konstytucji RP rację ma Poseł Jan Kowalski twierdząc, że:

1) nie podlega odpowiedzialności karnej w tej sprawie do chwili uchylenia immunitetu formalnego?

2) organ powinien zawiesić postępowanie karne w tej sprawie, ponieważ podejrzany został wybrany na posła?

Jasną odpowiedź ("tak, ma rację" albo "nie, nie ma racji") uzasadnij, wskazując właściwe przepisy Konstytucji RP oraz wyjaśniając ich znaczenie dla oceny twierdzeń posła. Dywagacje karnoprawne prosimy pominać, uznając sekwencję wydarzeń, przestępstwo i postawienie zarzutów za bezsporne! Nie modyfikuj stanu faktycznego, nie "dopowiadaj" sobie dodatkowych elementów stanu faktycznego. Odpowiedź sformułuj w języku prawnym, prawniczym, unikając języka potocznego, brutalizmów, kolokwializmów itd.

Klucz dla egzaminatora/prawidłowe rozwiązanie [Struktura/kolejność poszczególnych elementów nie ma znaczenia, aczkolwiek preferujemy poniższą, ponieważ przyspiesza ocenę prac pisemnych]

1. Student/studentka powinien wskazać, że sprawę reguluje art. 105 ust. 3 Konstytucji RP. Dopuszczalna jest omyłka w numeracji przepisu, dopuszczalne jest również pominięcie numerycznego wskazania przepisu, o ile student stwierdzi, że znajduje się on w Konstytucji RP i wskaże jego treść ("*Postępowanie karne wszczęte wobec osoby przed dniem wyboru jej na posła ulega na żądanie Sejmu zawieszeniu do czasu wygaśnięcia mandatu. W takim przypadku ulega również zawieszeniu na ten czas bieg przedawnienia w postępowaniu karnym*") - **maks. 6 PUNKTÓW**.

2. Student/studentka powinien odpowiedzieć, że Poseł się myli. Niezależnie od doboru słów ("*nie; myli się; nie ma racji; podaje nieprawdę; kłamie*") powinny paść uzasadnione odpowiedzi jednoznacznie wskazujące, że a) poseł podlega odpowiedzialności karnej bez potrzeby uchylenia immunitetu formalnego, zaś organ b) nie może zawiesić postępowania wobec posła bez uprzedniego żądania Sejmu - **maks. 6 PUNKTÓW**

3. Student/studentka powinien wyjaśnić, dlaczego postępowanie może się toczyć, tj. istotną przesłanką jest "*wszczenie wobec osoby*" przed dniem wyboru, stanowiące wyjątek od art. 105 ust. 2. Zawieszenie następuje na żądanie Sejmu, jest ewentualnością, a nie nakazem wynikającym z mocy prawa. Student/ka powinien jakoś zwerbalizować, że: a) zdaje sobie sprawę, iż przepis nie przewiduje zawieszenia postępowania z mocy prawa, b) kontynuowanie postępowania karnego jest możliwe, ponieważ zarzuty postawiono Kowalskiemu przed dniem wyboru na posła - **maks. 6 PUNKTÓW**.

4. Student/studentka powinien sformułować odpowiedź na ww. problem za pomocą języka prawnego, prawniczego, unikając języka potocznego, kolokwializmów, wulgaryzmów, itp. - **maks. 2 PUNKTY**.

Pytania lub wątpliwości dot. zakresu i sposobu przeprowadzania egzaminu proszę zgłaszać egzaminatorom w trakcie dyżurów. Zachęcamy do klarowania wątpliwości merytorycznych na ćwiczeniach lub konsultacjach z osobami prowadzącymi Wasze grupy ćwiczeniowe. Osoby prowadzące ćwiczenia mają obowiązek udzielania Wam pomocy w zrozumieniu zagadnień egzaminacyjnych, lecz szanujcie ich czas i formułujcie pytania po uprzednim zapoznaniu się z literaturą przedmiotu i innymi źródłami.

Życzymy powodzenia i owocnej nauki

Egzaminatorzy Katedra Prawa Konstytucyjnego WPAiE UW

Prof. dr hab. Mariusz Jabłoński

Prof. UW dr hab. Michał Bernaczyk